XEERKA XUKUUMADEED Lam. 1

MAAMULKA WALAAYADA TALYAANIGA EE SOOMAALIYA

XAGHAYAHA GUUD

Markuu arkay sharciga 4 Noofambar 1951, n. 1301 kaas oo ansaxinayo isla markaana hirgalinayo heshiiska Badbadinta Dhulka Soomaaliya;

Markuu arkay Sharciga Janaayo 5, 1956, n. 2 qod. 8;
Markuu garwaaqsaday baahida iyo degdegga ee loo qabo;

Wuxuu xeerinayaa:

Qod. 1

Xeerarka isku-dhafka ah ee canshuuraha ee la xiriira dacwooyinka hor yaallo maxkamadaha dalka hortood ayaa la oggolaaday.

Qod. 2

Dekreetadan Sharciga ah waxay dhaqan gelaysaa maalinti 60-aad iyadoo la raacayo wixii lagu daabacay buug gacmeedka rasmiga ah waxaana loo bandhigi doonaa Golaha Sharci-dejinta si loogu beddelo sharciga.

Muqdisho, 11 Maarso 23, 1956.

Xoghayaha Guud

Franca

Xeerarka cashuuraha ee la xiriira dacwadaha horyaallo maxkamad-aha awoodda u leh ee dalka.

Qod.1

Qaraarrada, caddeymaha iyo qoraallada kuwaas oo magic kstoo ay wataanba waxaa la keenaa ama laga hor sameynaa hay'adaha maxkamadaha dalka ee awoodaa u leh, waxaana saaran waajibaadka canshuurta boollada, cashuurta diiwaangelinta iyo xuquuqda cadaaladda si waafaqsan qodobbada dekreetadan.

Canshuuraha Boollada

Qod. 2

Canshuuraha Boollada waxay ku waajibeysaa:

A) — marka la eego arrimaha madaniga ah:
1) Hawlaha habraaca — warqad kasta oo asal ah iyo nuqul ahba:
a) — ee hortaallo Garsooraha Gobolka So. 2
b) — ee hortaallo Garsooraha Rafcaanka So. 3

c) — maxkamada cadaaladda horteeda, oo ay ku jiraan dukumintiga ku saabsan arrim maamul, arrimaha xisaabaadka iyo masuuliyada wixii magdhow ah So. 5

Waa la oggol yahay isweydaarsiga nuqulada waxyaabaha dheeriga ah, xusuusta iyo qoraallo lagu daray warqad lacag la'aan ah, ayaa lagu siinayaa shardiga ah in xaashida asalka ah looga lifaaqo lagana buriyo Xafiiska Kaaliyaha Garsoora, noocyo badan oo ka mid ah qiimaha xaashida lafteeda inta qareenno ay jiraan, ama dhinacyada qoraallada difaaca isdhaafsanayo. 30719190.

Waxaa laga dhaafayaa canshuurta boollada nuqulada isla dukumintiga loo qeybiyay Garsooraha ama xubnaha 11ka guddi xukun ee uu ka kooban yahay garsooreyasha.
Sidoo kale waa laga dhaafay canshuuraha boollada qoraallada lagama maarmaanka u ah dacwada ee ku cad qod. 12 xarafka (b) iyo qod. 13 xarafka (c) ee Xeerka garsoorka.

2) *Wakaalad qaas ah ee dacwada madaniga iyo ka qeyb noqoshada iyo ka noqoshada wakaaladda ee dambiyada ciqaabta:*

— heer kasta iyo waliba wax ka badan hal heer ee xukun: So. 5

Wixii waajibaad ah ee lagu qoro xagga hoose, ama geesaha go'aannada ku tilmaaman qod. 83, faqradda seddexaad ee X.H.M., iyo cadeymahooda, canshuurta waxaa lagu qaadayaa iyada oo la adeegsanayo in lagu sumadiyo tirtire uu tirtiraayo qofka wakiilka ka noqon doono.

3) *Qaraarrada iyo dukumiintiyada nooc kasta leh oo aan ku jirin heshiis ama heshiisyo ah oo ka dhigayo khasab in la diiwaangeliyo:*

— Dukumenti kasta waa: So. 2

Shaabadaha waa in uu ku dhejin karo kana tirtiri karo oo kaliya xafiiska u xilsaaran soo uruuriyay canshuurta ganacsiga, ama, haddii uusan jirin xafiiskan, kaalinta garsoorka.
Xisaabaadka ay maamulaan dadka soo uruuriyo dakhliga, sharci ahaan loogu tartamay, canshuurta kor lagu xusay waxaa lagu soo qaadi karaa hab istiraatiiji caqli gal ah, ugu badanaan So. 50.

4) *Qaraarrada looga ashtakoonaayo kamiyaalaha*

— warqad kasta oo asal ah iyo mid koobi ahba waa: So. 3

B) — arrimaha dembiyada:

1) *Qararrada iyo dacwadaha tiraab* ee damiinashada, dacwadaha ka noqosho iyo cafis. dacwadaha ka mid noqoshada dhinaca madaniga ah iyo kala noqoshada iyo guud ahaan dukumiintiyada uu sameeya ama uu soo codsaday qof dhinac ka noqonayo dacwad madani ah iyo guud ahaan dhamaan qaraarrada uu sameeyay ama uu soo codsaday qof dhinac ka ah dacwada madaniga: warqad kasta oo asal ah iyo mid nuqulba ah:

a) ee hortaallo Gasooraha Maxkamadda Gobolka hortiisa iyo Maxakamada Assises waa: So. 2
b) ee hortaallo Garsooraha Maxkamadda Rafcaanka iyo Maxkamadda Assise ee Rafcaanka waa: So. 3
c) ee hortaallo Garsooraha Maxkamada Cadaaladda, cafiska dacwadaha iyo kala noqoshada dacwada iyo kala noqoshada ka mid noqoshada dacwada ee dhinaca madaniga ah waa: So. 5

2) Go'aanka xukunka dembiyada:

goorta la xukumay ay yihiin

	hal	laba	kabadan laba
a) uu soo saaray garsooraha gobolka:	So. 10	20	20
b) uu soo saaray Garsooraha Rafcaanka:	So. 20	30	40
c) oo ay soo saartay Maxakamada Assize:	So. 15	22.5	30
d) uu soo saaray C. di Assise di Appello:	So. 30	40	60

3) Go'aanka xukunka ganaaxyada iyo xeerarka ciqaabta:

	marka kuwa la xukumay ay yihiin mid	laba	kabadan laba
a) uu soo saaray garsooraha gobolka: So.	5	7.50	10
b) uu soo saaray garsooraha rafcaanka: So.	10	15	20

Waa laga dhaafaa canshuurta xukunnada iyo dekreetooyinka dambiyada yar yar e la xirirro xeerarka amniga ee dawladda hoose.

4) Xukunnada Maxkamadda Cadaallada ee diida ama caddeeyo in aan la aqbalin cabashada dhinacyada:
   — marka qofka xukuman uu yahay mid keliya So. 30
   — marka dadka xukuman ay yihiin labo So. 45
   — marka dadka xukuman ay yihiin mid wax ka badan So. 60

Canshuuraha faqradaha 2, 3 iyo 4 waxay si wadajr ah ugu waajibayaan dhamaan xukumanayaasha ku xukuman hal dambi. Waxana lagu qoraya diiwaannada kaalinta garsoorka soo saaray xukunka ama dekreetada; waxaana lala qaadayaa kharajka maxkamadda iyo ciqaabaha lacageed taasoo ay qaadeyso isla kaalinta maxkamadda waxaana lagu wareejinaya xafiiska canshuuraha ee awoodda u leh.

5) Cadeymaha faylasha maxkamadeed:
   — Warqadiiba waa: So. 2

Canshuurta diiwaangelinta

Qod. 3

1) Waxay ku waajibeysaa canshuurta diwaangelinta:
   a) Xukunnada maxkamadaha madaniga ah ee qeexayo dulucda dacwada iyo ishortaagyada lagu horistaagayo dacwadaha fulinta; marka ay ku jiraan xukunno la xiriiro lacago ama alaabo qiimo leh ama cadeymo xuquuqo:
   — haddii uu soo saaray garsoore Gobol: canshuur joogto ah So. 5
   — haddii uu soo saaray garsoore rafcaan So. 10
   — haddii uu soo saaray garsoore maxkamad sare So. 20
   b) marka ay kujiraan xukunno lacag ama

wax qiimo leh, qadarka xaddiga xukun ku qaadid raasamaal iyo dulsaarba: canshuur saami u dhiganto 1% ama qiimaha shayga uu leeyahay ee la amaray in la siidaayo ama meelayn.

   c) marka ay ku jiraan sheegashooyin am gudbin la xiriiro saami culus ee hanti, manaafacaad leh, isticmaalka iyo raaxada salka ku haysa hanti guurto iyo maguurto ah iyo xuquuqda kaloo dhabta ah iyo lacagta ka timid dakhli sanadla ah, dhaxalka heshiiska iyo falalk: canshuurta saami u dhiganto ee diiwangelin oo

ku saleysa qaabka lagu timid dakhli sanadla ah, dhaxalka heshiiska. soo saaro canshuurta ee jiro oo lagu kala warejiyo heshiisyada.

Canshuurta isdiiwaangalinta saamiyeed ayaa la bixiyaa dhamaan heerarka xukunka iyo qaddarka lacagta badan ee ka dhalatay xukunka la soo saaray; hase yeeshe, waligeed kama yaraan karto canshuurta go'an ee lagu xusay faqarada a) ee heerarka kaladuwan ee xukunka.

2) Amarada ay soo saareen garsoorayaasha gobollada waxaa lagu leeyahay oo keliya canshuurta go'anka ee diiwaangelinta oo ah So.5, mar alaaliyo marka la sii daayo, haddii aysan ku jirin qodobbo ku-meelgaar ah, taas oo ay ku xiran tahay canshuurta saamiga ee ku xusan cutubka 1 b) ee qodobkan.

Amarka lagu fulinayo sharciga, waxa ka waajibayo, marka lagu daro cabshuurta go'an, cashuurta isdiiwaangelinta saamiyeed ee lagu xusay faqradda hore ee 1 b).

Canshuurta diiwaangelinta ee saamiyeed, way waajibeysaa si ka madax banaan tan qandaraasyada ee heshiisyada oo aan lagu dhimin qoraal ahaan iyo iyada oo aan la caddeynin saami la diiwan geliyay, taasoo
la hubo in lagu xaqiijiyay jiritaankooda maxkamad, haddii hubsashada jiritaanka heshiis loo sameeyo oo keliya in lagu caddeeyo in la baabi'iyay.

U gudbinta Xafiisyada ka mas'uulka ah diiwaangelinta qaraarrada qaabkaas marayo waa in la sameeyo toban maalmood gudahood laga bilaabo taariikhda la dhigay kaalinta garsoorka; bixinta cashuurta ku waajibtay dhinacyada ama wakiiladooda, waa in lagu sameeyaa soddon maalmood gudahood laga bilaabo taariikhda la dhigay ama la geeyay kaalinta.

Meelaha aan canshuurta diiwaanka aan lagu bixin karin hababka caadi ah, waa la ogolaan karaa, iyadoo lagu oggolaanayo go’aan maamul, in lacag bixinta lagu sameeyo iyada oo lagu dhejinaayo tikidhada warqadda asalka ah ee xukunka, qaraarka ama go’aanka.

Mar haddii lagu bixiyo cashuurta nidaamkaan waa in si cad loogu qoro nuqullada laga soo saaray xafiiska ama lagu soo saaray codsiyada dhinacyada ama wakiiladooda.

Canshuurta boollada (Stamp) iyo xuquuqda cadaalada dacwooyinka horyaallo Qaadiga iyo Maxkamadaha Qaadiyada.

Qod. 4

Go’aannada qoran iyo tillaabooyinka guud ahaan ee howlaha ku saabsan maxkmadaha shareecada waxaa ku waajib ku ah canshuuraha shaabada iyo xuquuqda garsoorka ee soo socdo:

A) — Canshuurta boollada:

a) Go’aannada qaaddiyaasha ee arrimaha la xiriiro madaniga, oo ay ku jiraan kuwa la xiriira guurka iyo furiinka — go’aan kasta oo lagu xusay diiwaanka saxda ah waa: So.

b) Go’aannada maxkamada qaadiga go’aan kasta oo lagu xusay diiwaanka waa: So. 3

Canshuurta waxaa laga soo qaadayaa iyada oo lagu dhejinayo noocyada sumadaha, ee Cadi, ayada oo ay sameynayaan qaadiyasha, kuna sameynayaan diiwaannada ku habboon ee laga isticmaalo xafiisyada shareecada.

c) Nuqullada dukumiintiyadaas, markii ay soo codsadaan dhinacyadu:

go’aannada qaadiyaasha - warqad kasta waa: So. 2

go’aannada Maxkamadda qaadiyaasha- warqad kasta waa: So. 3

B) — Xuquuqda cadaaladda:

a) dacwadaha ciqaabta ee horyaallo qaadiga: So. 5

b) dacwadaha madaniga ah ee horyaallo qaadiga, oo qiimahoodu ka badnayn So. 100 waa: So. 5
c) dacwadaha madaniga ah ee horyaallo qaadiga oo qiimahoodu ka badan yahay So. 100 ama aan la cayimin waa: So. 10
d) Dacwadaha madaniga ah ee horyaallo maxkamada Qaadiyasha ee qiima kasta leh waa: So. 15
e) Dacwadaha ciqaabta ee horyaallo Maxkmada qaadiyaasha, ayada oo ka madaxbanaan tirada dadka la xukumay waa: So. 15
f) Dacwadaha xuquuqda qoyska (guurka iyo furitaanka):
 — hortaallo Qaadiga: So. 5
 — hortaallo maxkamadda qaadiyaasha waa: So. 10

Xuquuqda kaalinta iyo gaarsiyaha maxkamadda

Qod. 5

Qodobbada 10 - 11 - 12 - 13 iyo 14 ee tacriifadu wuxuu ku lifaaqan yahay D. A. 29 Juun 1951, n. 70 waxaa loo beddelay sida soo socota:

1) Xuquuqda ficilada awoodda saraakiisha gaarsiyeyaasha ah:
Xuquuqda madaniga iyo ciqaabta ee ficillada ay awoodda u leeyihiin sarakaalka gaarsiyeyaaha waxaa loo loo dejiyay sida soo socoto:

		Gar. Gobol	Gar. Raf.	Max. Cad.
A) Xuquuq mideysan ee uruurinta iyo wargelinta:				
— warqad kasta, 3 km gudohood laga soo bilaabo bartamaha halka la deggan yahay (xafiiska degmada):	So.	1,50	2	2,50
— wixii ka baxsan 3 km ee bartamaha Xuquuqdaas waxaa la kordhinayaa nus nuqul kastoo dheeri ah ee dad lagu wargeliyo, haddii dadka la siinaayo ay ka badan yihiin hal qof.	So.	3	4	5
B) Xaqa diiwaangelinta ee warbixin kasta oo laxiriira fulinta hantida guurtada iyo hantida maguurtada waa:	So.	4	5	—
C) Xuquuqda ashtako kasta ee: Saraakiisha garsiiyeyaasha ah, intaas waxaa u sii dheer, in ay leeyihiin xuquuq caadi ah ee safar marka loo ay aadaan meel ka baxsan xaruuntooda.	So.	3	3	—

2) Xuquuqda xafiiska diiwaangelinta:
Saraakiisha xafiiska diiwaangelinta waxay leeyihiin, dacwad kastoo madani iyo mid ciqaabeedba, xuquuq xaddidan ilaa xadka soo socda:
 — dacwadaha hor yaallo garsoorayaasha gobolka iyo assize: So. 5
 — dacwadaha hor yaallo Garsooraha Racfaanka iyo maxkamada Assise iyo Rafcaanka: So. 10
 — dacawadaha horyaallo Maxkamadda Caddaaladda: So. 15
 — Xaqiijinta nuqulada: waji kasta: So. 0.30

— ansaxinta buug kasta oo ganacsi: So. 1
— sharciyeyn kasta ee saxiix: So. 0.2

Qod. 6

Canshuurta shaambada, khidmadaha diiwaangelinta iyo xuquuqaha la xiriira khilaafaadka shaqsiyeed ee shaqo iyo arrimaha caymiska dadwynaha ee khasabka ah waxaa la yareeyaa ilaa bar.

Xeerar la buriyay

Qod. 7

Waxaa la buriyay xeerarka soo socda: Faqradda 2aad. xarafka h), faqradda 3 xarafka d) iyo faqradda 4 xarafka a) qod; 5: qod. 36 iyo qod. 38 ee D.G.G. Diseembar 22, 1938, lambar 1454, iyo sidoo kale qodobbada 1 illaa 7 iyo 14 illaa 19 ee tacriifada xuquuqda la xiriirto warside n; 189 ee 19 Noofambar 1943.

Xeerarka wax lagu hirgeliyo, ku meel gaarka ah iyo ugu dambeeya

Qod. 8

Cansuurta boollada ee waajibtay iyada oo la raacayo qodobbada hore, marka laga reebo xaaladaha ka noqosho ee si cad loo soo sheegay, waa in la bixiyo ayadoo la adeegsanaya warqad shaabadaysan.

Ilaa wax laga qabto waxyaba ku qoran dekreetadan Sharci-dejinta, waa inuu adeegsado warqadda shaabadaysan ee hadda jirta, kuna buuxiyo qiimaha shaabado oo ay tirtirayaan Kaaliyeyaasha Xafiisyada garsoorka, ama qaadiyaasha oo ku irtiraayo shaabadda xafiiska, ama tirtiridda ay sameynayaan dhinacyada ayagoo ku dhejinayo, shaabad kuna qoraayo taariikhda iyo saxiixa.

XOGHAYAHA GUUD

Franca